

gemeente BOARNSTERHIM

63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Minister van Financiën
De heer mr. drs J.C.de Jager en de
Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksre-
laties,
De heer mr. J.P.H. Donner,
Postbus 20011,
2500 EA Den Haag.

Behandeld door: mw. drs W. Tigchelaar
Telefoon: 0566 – 629381
E-mail: gemeente@boarnsterhim.nl

Uw brief van:	Uw kenmerk:	Ons kenmerk:	Bijlagen:
17 februari 2011	2010-0000755711	1041WT	

Grou, 31 maart 2011

Onderwerp: Zienswijze Artikel 12 rapport Boarnsterhim 2010

Geachte heren De Jager en Donner,

In november 2009 heeft de gemeente Boarnsterhim een verzoek ingediend voor een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds over het begrotingsjaar 2010. Dit verzoek is gedaan in het kader van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. De begroting 2010 sloot met het aanmerkelijke tekort van € 15,3 miljoen. Het was evident dat de gemeente niet op eigen kracht en met eigen middelen het financieel herstel zou kunnen bewerkstelligen en de meerjarenraming op termijn sluitend krijgen.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft een tussenrapport uitgebracht op 6 april 2010. Daarin staat vermeld dat de gemeente voldoet aan de toelatingscriteria.

Per brief van 17 februari 2011 is het eindrapport van BZK over de aanvraag 2010 ontvangen. De inspecteur heeft op 8 maart 2011 voor de gemeenteraad een toelichting op het rapport gegeven. In de brief is de raad gevraagd binnen 2 maanden het commentaar op het rapport aan u kenbaar te maken. De raad heeft ingestemd met een aantal punten voor de zienswijze in de raadsvergadering van 22 maart 2011. Tevens heeft de raad het college gemandateerd de zienswijze per brief namens de raad in te dienen bij het bevoegd orgaan. Met deze brief voldoen wij graag aan dit verzoek.

Sinds de aanvraag is het in dit traject gebruikelijke overleg tussen de drie partijen (Rijk, provincie en gemeente) regelmatig gevoerd. De insteek van alle partijen is constructief geweest. In de aanloop naar het rapport zijn de contacten, met name op ambtelijk niveau, geïntensiveerd. Het stemt ons tevreden dat de aanvraag is gehonoreerd. Naar wij hebben begrepen is dit rapport veel vollediger en gedetailleerder dan gebruikelijk is voor een rapport over het eerste jaar. Het rapport geeft een goede, genuanceerde beschrijving van de onderliggende problemen, die hebben geleid tot de huidige financiële problematiek. Wij zijn graag bereid de onderliggende informatie mondeling toe te lichten.

Postadres: Gemeente Boarnsterhim, Postbus 40, 9000 AA Grou

Bezoekadres: J.W. de Visserwei 10, 9001 ZE Grou, Tel.: 0566 – 629393, Fax: 0566 - 622424

De inhoud van het rapport en het financieel resultaat zien wij als een goede vervolgstap in het traject naar het financieel herstel. Op de inhoud van het rapport en de details zullen wij in deze brief niet volledig ingaan.

Deze zienswijze spitst zich toe op de punten van commentaar. Dit betreft met name de volgende punten:

1. Het verbindend voorschrift ten aanzien van de tariefsverhoging Onroerende Zaakbelastingen;
2. De looptijd van de rijksbijdragen in relatie tot de herindelingsprocedure;
3. Berekening van de Algemene Reserve zonder aanvulling boven een omvang van nul, hetgeen impliceert dat er geen weerstandsvermogen is;
4. De verrekening van de aanvullende bijdragen beheer met de goedgekeurde begrotingswijziging van structureel € 1 miljoen voor beheer kapitaalgoederen;
5. De berekening van de bijdragen voor het achterstallig onderhoud;
6. Activa en afschrijvingen.

Op deze punten geven wij hierna een nadere toelichting.

1. Belastingvoorschriften

In hoofdstuk 5 van het rapport wordt het belastingpakket van de gemeente Boarnsterhim beschreven. Voor een toelichting op de gehanteerde tarieven verwijzen wij kortheidshalve naar het rapport.

In het rapport wordt geconstateerd dat de ozb-tarieven voor woningen in de gemeente Boarnsterhim in vergelijking tot vele andere gemeenten, inclusief buurgemeenten, hoger zijn. Daarnaast zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing hoog in vergelijking tot andere gemeenten, waardoor de gemeente Boarnsterhim op nummer 410 staat in het onderzoek naar woonlastendruk over 2010 van COELO (zie pagina 38 van het rapport).

Voorts is in het rapport een vergelijking gemaakt met de ozb-tarieven voor niet-woningen bij buurgemeenten en selectiegemeenten. Die tarieven zijn in de gemeente Boarnsterhim hoger dan in de selectiegemeenten, maar lager dan in enkele buurgemeenten. Daaruit concludeert de inspecteur dat er nog ruimte van € 475.000 is voor de verhoging van ozb-tarieven. In het rapport wordt voorgesteld een voorschrift op te leggen om de belastingopbrengst Onroerende Zaakbelastingen voor de jaren 2012 tot en met 2014 met jaarlijks 5% te verhogen. Met deze forse verhoging zijn wij het niet eens op grond van onderstaande redenering.

Ten eerste omdat de inspecteur de vergelijking maakt met ozb-tarieven niet-woningen van buurgemeenten in een stedelijke omgeving, zoals Leeuwarden, Heerenveen en Sneek. Deze gemeenten bevatten relatief meer niet-woningen dan een landelijke gemeente als de gemeente Boarnsterhim. Wanneer een dergelijk hoger tarief voor ozb niet-woningen gehanteerd zou worden in de gemeente Boarnsterhim, zou deze meeropbrengst door een beperkt aantal eigenaren gedragen moeten worden.

Ten tweede is in de vergelijking geen rekening gehouden met de omstandigheid dat een aantal omliggende gemeenten een hoger tarief niet-woningen heeft ingevoerd ter voeding van een ondernemersfonds. Bij de vaststelling van de tarieven onroerende zaakbelastingen in Leeuwarden is rekening gehouden met de voeding van een ondernemersfonds, dit heeft in Leeuwarden in 2009 geleid tot een tariefsverhoging van 5,5%. Een dergelijk fonds wordt ingezet voor promotie activiteiten voor de doelgroep en kan niet worden ingezet ter dekking van het algemeen resultaat. In Leeuwarden voeren namelijk de ondernemers het beheer uit over het fonds. Wij achten de voeding van een dergelijke omvang dat dit bij de beschouwing van het rapport tot uiting zou moeten komen. In Boarnsterhim is een dergelijk fonds niet aanwezig. In het rapport stelt de inspecteur (pag 39): "Immers, ook de extra belastingopbrengsten die een dergelijk fonds genereert, moeten voor collectieve doelen aangewend worden. Dit wijkt in essentie niet af van de collectieve bestedingsdoelen waarvoor de OZB in Boarnsterhim wordt aangewend. Bovendien

moeten de (hogere) OZB-tarieven inclusief de heffing voor het ondernemersfonds in de gehele gemeente geheven worden. Het verschil zit in essentie daarmee in het orgaan dat over de uiteindelijke besteding beslist." Zoals wij hiervoor aangaven bestrijden wij deze stelling. Hoewel de OZB-opbrengst een algemeen dekkingsmiddel is, wordt een direct verband gelegd met het ondernemersfonds en wel zodanig dat er geen afweging meer gemaakt kan worden.

Ten derde laat de inspecteur in het midden voor welke ozb-tarieven het voorschrift geldt. De keuze is aan de gemeente. Vervolgens wordt de suggestie gedaan de ozb-tarieven met die van de buurgemeenten te harmoniseren met het oog op de herindeling. Het is een terechte conclusie, dat in dat geval de ozb-tarieven niet-woningen verhoogd dienen te worden. Maar bij een dergelijke harmonisatie moet ook het ozb-tarief voor woningen betrokken worden, waarbij voor de gemeente Boarnsterhim juist een minderopbrengst geldt. Dit komt doordat het tarief woningen in Boarnsterhim aanzienlijk hoger ligt dan het gemiddelde tarief van de buurgemeenten (zie pag. 40). Hierdoor zou een verhoging van het ozb-tarief niet woningen weliswaar globaal € 475.000 opleveren, maar de harmonisatie van de ozb-tarieven woningen zou vervolgens € 370.000 minder aan opbrengsten genereren. De harmonisatie van de ozb-tarieven met die van de directe buurgemeenten zal derhalve per saldo slechts een meeropbrengst van € 105.000 opleveren.

Dit komt mede doordat in het recente verleden de tarieven ozb-woningen in onze gemeente al fors zijn verhoogd. De tarieven ozb woningen van de gemeente Boarnsterhim zijn hoger dan het gemiddelde van de buurgemeenten en de selectiegemeenten. In 2008 zijn de tarieven per saldo met 18 % verhoogd, waarmee een verhoging van 20 % is gerealiseerd bij de opbrengsten woningen. Daarna zijn de tarieven in 2009 en 2010 gestegen met 5,5 % en respectievelijk 3 %. De vorenstaande tariefsverhogingen hebben gedurende de afgelopen 3 jaar geresulteerd in een tariefsstijging van ruim 26,5 % voor de eigenaar van een woning in onze gemeente.

Wij verzoeken u op grond van bovenstaande motivering het voorschrift tot tariefsverhoging te heroverwegen en een taakstellende meeropbrengst van € 105.000 voor te schrijven. Wij zijn ons ervan bewust dat de extra inspanning van de gemeente tot het terugdringen van het tekort hiermee wordt verlaagd. Uiteraard blijft de inspanningsverplichting om een sluitende begroting in 2015 voor te leggen van kracht. Wij zullen hieraan voldoen.

2. Termijn van aanvullingen in relatie tot de herindeling

Bij de berekening van de aanvulling op de algemene reserve gaat het rapport uit van een startwaarde, die vervolgens in 5 jaar wordt geactiveerd. Dat wil zeggen de berekende bijdrage wordt over 5 jaar verdeeld onder een aanname van een rentepercentage van 3,6 % en een annuïteitenberekening. Evenzo worden de bijdragen voor achterstallig onderhoud in 5 jaar gegeven.

Daartegenover staat het besluit dat de gemeente per 1 januari 2014 wordt heringedeeld. Aan deze besluitvorming tot herindeling wordt in het rapport enigszins tegemoet gekomen door te melden dat de verrekening reeds in het jaar voorafgaand aan de herindeling, in 2013, plaats zal vinden. Vooral met het oog op de herindeling is het ook voor de duidelijkheid naar de beoogde herindelingspartners realistischer om het achterstallig onderhoud nog voor de herindeling te kunnen wegwerken en de periode van bijdragen hieraan te koppelen. Wij verzoeken u de termijn te bekorten tot 3 jaar.

3. Berekening van de algemene reserve zonder aanvulling boven een omvang van nul

In het rapport wordt uitgegaan van de stand van de algemene reserve volgens de jaarstukken 2009 minus de netto storting die naar aanleiding van het positieve rekeningsresultaat 2009 is gedaan. Vervolgens wordt de bijdrage over 5 jaar op annuïteitenbasis verdeeld. Daarbij wordt aangetekend dat elk jaar de aanvulling herberekend wordt op basis van de uitslag van het rekeningsresultaat.

Bij deze berekening wordt slechts de stand van de algemene reserve meegenomen en niet het feit dat de gemeente over weerstandsvermogen dient te beschikken. In het rapport wordt een minimaal noodzakelijke buffer van € 347.000 (pag. 32) aangehaald. Op basis van een recente

6. Activa en afschrijvingstermijnen

In het saneringsplan 2010-2015 is voorgesteld om activa vervroegd af te waarderen. Dit kan slechts op groter(e) schaal plaatsvinden wanneer hiervoor een bijdrage wordt ontvangen. Dit wordt ook bevestigd in het rapport op pagina 45.

Echter, tot nu toe is de inspecteur van mening dat voortaan alle investeringen zo veel mogelijk geactiveerd dienen te worden. Dit betekent dat de kosten naar de toekomst worden verschoven. Dat is in het verleden in deze gemeente al (te) vaak gebeurd en heeft mede geleid tot de huidige slechte financiële positie. Uit een vergelijking in het provinciaal verslag over de aanvraag 2011 is gebleken dat de gemeente Boarnsterhim relatief veel kapitaallasten heeft opgenomen voor investeringen met maatschappelijk nut. Wij gaan ervan uit dat aan deze problematiek in een volgend rapport op enige wijze tegemoet wordt gekomen.

Resumerend constateren wij dat met dit rapport een goede vervolgstap is gezet naar financieel herstel.

Wij zijn graag bereid deze zienswijze in een gesprek toe te lichten. Wij vertrouwen erop dat de gemeente Boarnsterhim met het in gang gezette traject een gezonde financiële positie in 2015 bereikt en tijdig 'schoon' wordt opgeleverd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Boarnsterhim,
de secretaris,

mr. G. Heeringa

de burgemeester,

T. Baas

Afschrift is verzonden aan:

Per post:

Ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
directeur Openbaar Bestuur en Democratie
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
Raad voor de financiële verhoudingen
t.a.v. de heer G.A. van Nijendaal
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Per mail:

Raadleden via de griffier

